

SLIJED ARHEOLOŠKIH ISTRAŽIVANJA NA ŠTELI

Lokalitet Štela ima veliku arheološku vrijednost za proučavanje poleogeneze urbanističkog razvoja predrimske i antičke Senije.

Ranijim zaštitnim i sondažnim istraživanjima na prostoru Štele (naziv dobio po negdašnjoj gostionici „Štella“, danas je to prostor oko Osnovne škole S. S. Kranjčevića) otkriveni su dijelovi arhitekture rimskodobnog kupališta s pratećim prostorijama i vodospremama, što su potvrdili i epigrafički spomenici (natpis Lucija Domicijana Galikana, 3. st.) koji govore o popravku kupališta antičke Senije.

Prvi arheološki nalazi na prostoru Štele o kojima nešto znamo vezuju se za početak gradnje gimnazijske zgrade 1941. g. Ostaci materijalne kulture rimskog doba utvrđeni su tijekom građevinskih radova 1956. g. Na ovom lokalitetu prvi konkretniji i dokumentirani nalazi utvrđeni su 1964. g. Tada su otkriveni dijelovi hipokausta i drugih prostorija kupališta čiju namjenu određuju nalazi karakterističnih okruglih i kockastih plosnatih opeka suspenzure hipokausta i tubula.

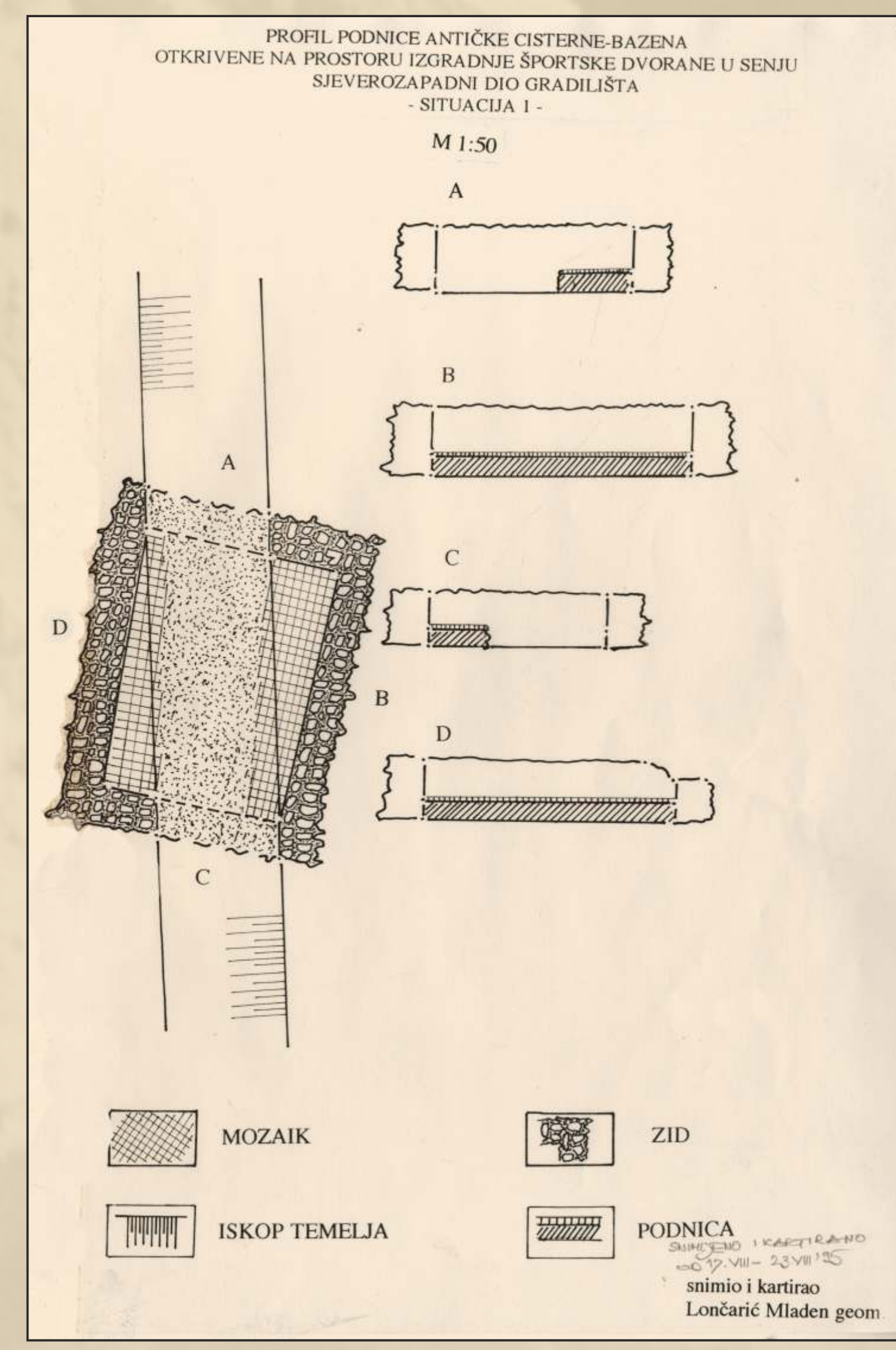
Opsežnija zaštitna istraživanja provedena su 1972. g. za vrijeme gradnje nove zgrade osnovne škole kada je istražen periferni sjeverozapadni dio kupališnog kompleksa. Tom su prigodom otkriveni zidovi pomoćnih prostorija i pet vodosprema, ulomci oboda veće kamenice, kao i dijelovi mramorne kompozicije u kojoj središnje mjesto zauzima skulptura boga Libera.

Tijekom građevinskih radova na pripremi zemljišta za gradnju školske sportske dvorane na lokalitetu Štela 1995. g. arheološkim nadzorom i zaštitnim arheološkim istraživanjima utvrđeni su ostaci rimskodobnih objekata koji su jednim dijelom pripadali ranije utvrđenom i istraživanom kupališnom kompleksu, a dijelom nekim drugim građevinskim cjelinama s drugom javnom namjenom.

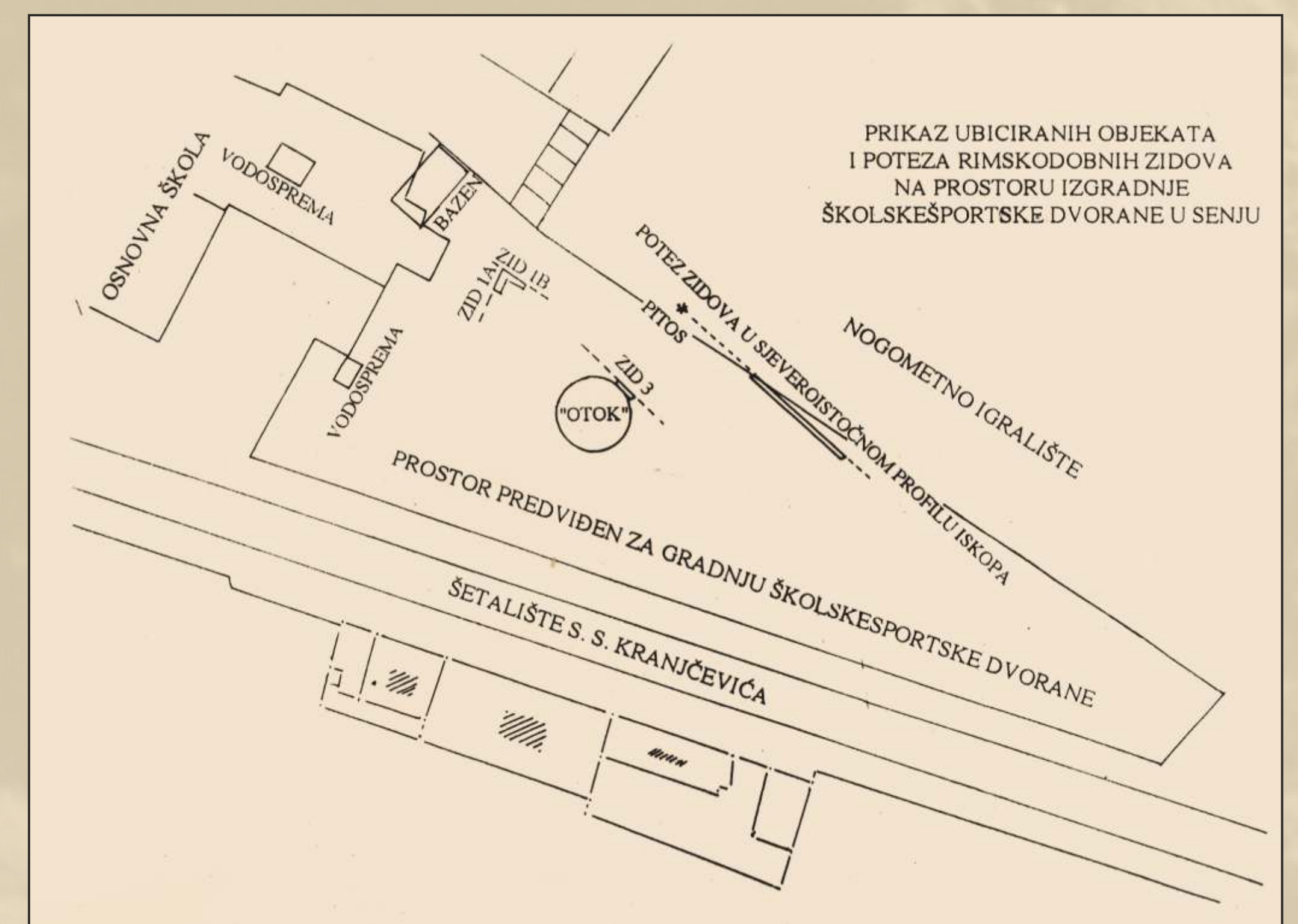
Dokumentirani su ostaci zida, mozaik i vodosprema. Zidovi tih objekata građeni su u tehnici opus incertum, dok je dno vodospreme u tehnici opus spicatum.

U rimskodobnom kulturnom sloju pronađen je pretežno keramički arheološki materijal unutar kojeg su i ulomci finije izrade (terra sigillata keramoplastika (glava Herkula), zatim svjetiljke firme Fortis, ulomci stakla, krovnih ploča, amfora i drugog recentnog materijala.

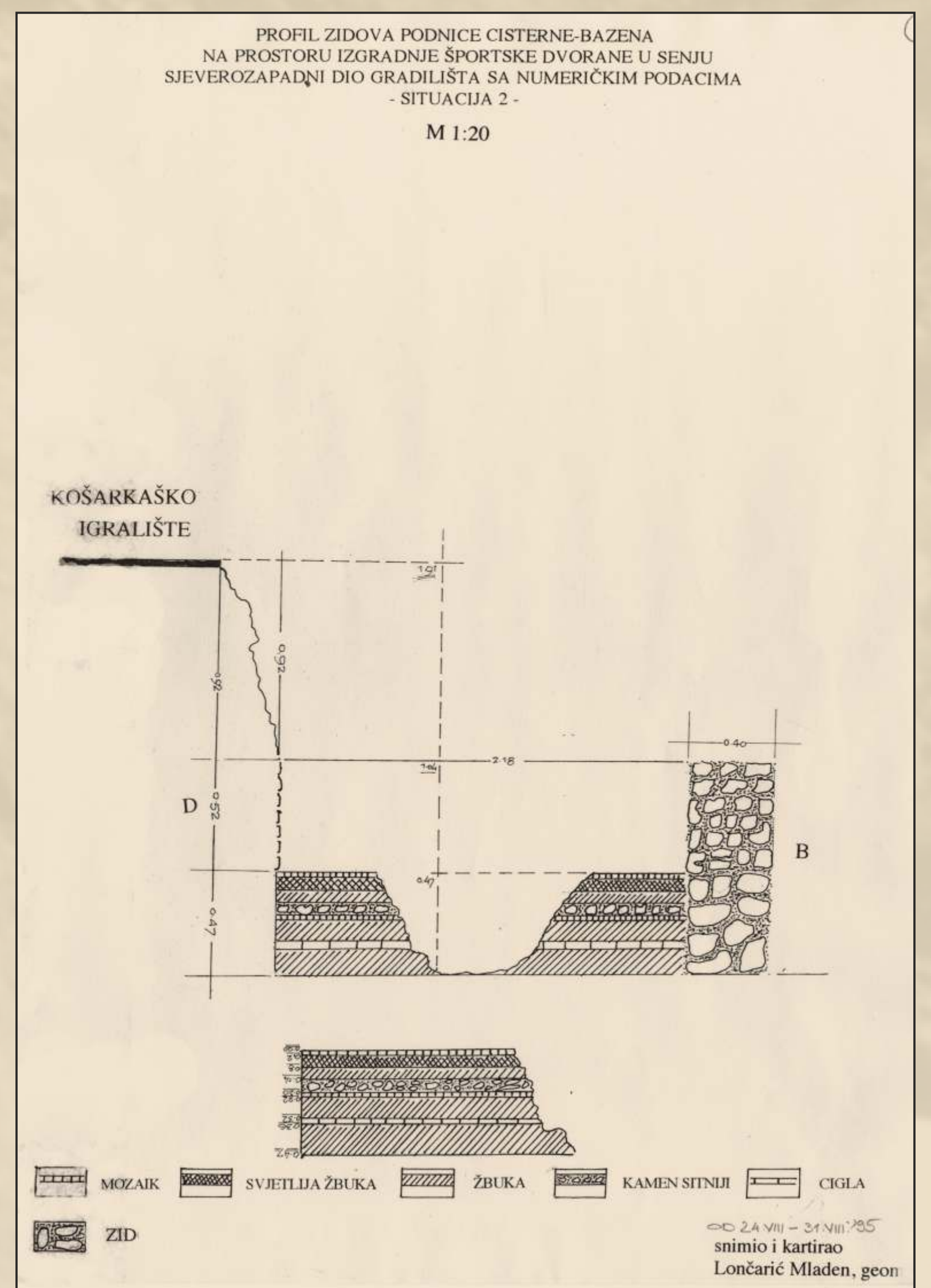
Utvrđeni kupališni kompleks na Šteli govori o gospodarskom i kulturnom značaju antičke Senije u 2./3. st.

Profil podnice antičke cisterne-bazena.

Prikaz ubiciranih objekata i antičkih zidova.

Profil zidova podnice antičke cisterne-bazena.

Ostaci okruglih plosnatih opeka suspenzure hipokausta i tubula.

Ostaci pete antičke vodospreme na Šteli.